

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 763/2018
21.02.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа Миланко Ракић, адвокат у ..., против туженог ББ из ..., кога заступа Драгана Филиповић, адвокат у ..., ради развода брака и вршења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 500/17 од 04.10.2017. године, у седници одржаној дана 21.02.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 500/17 од 04.10.2017. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П2 343/15 од 31.05.2017. године, ставом првим изреке, разведен је брак странака закључен 05.03.2005. године. Ставом другим изреке, вршење родитељског права над мал. ВВ, рођеним ... године поверено је тужили, као мајци. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да на име доприноса за издржавање деце плаћа и то за мал. ВВ износ од 10.000,00 динара и за мал. ГГ износ од 10.000,00 динара, с тим да месечне износе на име издржавања плаћа до 5-тог у текућем месецу почев од извршности пресуде, па док за то буду постојали законски услови, а у случају кашњења у плаћању месечних обавеза на име издржавања за мал.децу, да тужени плати законску затезну камату почев од првог дана падања у доцњу у плаћању месечног износа на име издржавања до исплате путем поштанске упутнице на име тужиле. Истим ставом изреке је преостали део захтева за издржавање у износу од 2.000,00 динара (преко 10.000,00 динара до тражених 12.000,00 динара), одбијен је као неоснован. Ставом четвртим изреке уређен је контакт туженог са својом децом мал. ВВ и мал. ГГ и то три викенда у месецу почев од петка од 18,00 часова до недеље до 18,00 часова, сваки други државни и верски празник, сваки други дечији рођендан, прву половину летњег и зимског распуста. Тужени ће у договорено време мал. ВВ и мал. ГГ преузимати испред куће где мал. деца са мајком станују,

те ће их након обављеног контакта на исти начин у договорено време враћати мајци. Ставом петим изреке обавезан је тужени да тужиљи плати трошкове парничног поступка у износу од 171.070,00 динара, са законском затезном каматом од дана доношења првостепене пресуде до исплате, а преостали део захтева за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 87.750,00 динара (преко досуђених 171.070,00 динара до тражених 258.820,00 динара), одбијен је као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 500/17 од 04.10.2017. године, ставом првим изреке, жалба туженог је делимично усвојена, а делимично одбијена и пресуда Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П2 343/15 од 31.05.2017. године је преиначена у делу одлуке о парничним трошковима тако што је одређено да свака странка сноси своје парничне трошкове, док је у преосталом побијаном непреиначеном усвајајућем делу у ком је одлучено о вршењу родитељског права пресуда потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде ревизију је благовремено изјавио тужени, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је поднела одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14), у вези са чланом 202. Породичног закона и утврдио да ревизија није основана.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су закључиле брак 05.03.2005. године, у ком су рођени мал. ВВ ... године и мал. ГГ ... године. Брачна заједница је фактички прекинута 01.07.2015. године од када тужиља са мал. ВВ живи у ..., а тужени живи са мал. ГГ у Према извештајима Центра за социјални рад „...“ у ... од 21.12.2015. године и 09.06.2016. године и налазу и мишљењу Института за ментално здравље од 03.02.107. године и 11.05.2017. године, најбољи интерес мал деце, ВВ и ГГ је да живе и одрастају заједно. Наиме, поремећени партнерски однос странака се преноси на однос међу браћом која улазе у конфликте, са потребом да бране родитеље са којим живе, што неповољно утиче на даљи психосоцијални развој деце. Садашња породична динамика онемогућава одржавање редовних сусрета и провоцира појачано ривализирање и емоционално удаљавање браће, што није у најбољем интересу деце, која су базично везана и упућена једно на друго. Оба родитеља су мотивисана за вршење родитељског права и имају очувану општу родитељску подобност. Тужиља адекватније разуме потребе деце, док је тужени као отац ригидан и несклон преузимању одговорности за своје поступке, што није зрео модел за идентификацију у процесу развоја деце. Формално, родитељи показују разумевање за базичне потребе деце, али интензитет њиховог конфликта контаминира родитељске функције, тако да нису у стању да ставе на прво место задовољавање развојних потреба деце, што резултира њиховим

одвојеним животом. Орган старатељства је предложио да самостално родитељско право над оба детета врши мајка.

Тужила је запослена и месечно зарађује 40.000,00 динара. Живи у породичној кући својих родитеља са мал. ВВ у ..., тако што користе спрат куће. Тужилини родитељи су запослени и помажу јој. Грејање месечно кошта 28.000,00 динара, струја 8.000,00 динара, вода, интернет 5.000,00 динара. Мал. ВВ иде у ... разред основне школе и трошкови књига су 15.000,00 динара. Тужила му за ужину сваки дан даје 150,00 динара. Месечни трошкови хигијене су око 6.000,00 динара, поред тога има трошкове за одећу и обућу. Приватни часови математике коштају 400,00 динара. Тужени је запослен и месечно зарађује 40.000,00 динара. Живи у кући која је власништво његовог оца. Грејање је месечно 12.000,00 динара, струја 3.000,00 динара, вода и остале комуналије 5.000,00 динара. Трошкови задовољења потреба мал. ГГ су приближни трошковима мал. ВВ, само што ГГ похађа часове ... језика што кошта 2.000,00 динара месечно и тренира кошарку која кошта 8.000,00 динара месечно. Минимална сума издржавања износи 24.911,00 динара месечно.

На утврђено чињенично стање нижестепени судови су правилно применили материјално право и то одредбе чланова 77, 266. став 1. члана 160. Породичног закона када су вршење родитељског права над мал. ВВ и мал. ГГ поверили тужили, обавезали туженог да издржавању деце доприноси са по 10.000,00 динара месечно, те начин одржавања личних односа уредили прихватањем предлога одргана старатељства.

Ревизијом се неосновано оспорава одлука о вршењу родитељског права истицањем да је суд преписао мишљења стручних органа без критичне оцено и да није дао разлоге зашто није уважено мишљење деце нарочито мал. ГГ. Нижестепени судови су правилно ценили извештаје стручних установа-органа старатељства и Института за ментално здравље, који су се у току поступка изјаснили на примедбе туженог, када су закључили да, према садашњим околностима, постоји блага предност за самостално вршење родитељског права на страни тужиле као мајке. При том, супротно наводима ревизије, судови су посветили дужну пажњу мишљењу деце која су се изјаснила о томе са којим родитељем желе да живе пред Центром за социјални рад и Институтом за ментално здравље, те оценом свих околности конкретног случаја правилно закључили да жеља мал. ГГ да настави да живи са оцем, не одговара његовом најбољем интересу, који налаже заједнички живот деце, коју, с обзиром на узраст и емоционалне потребе, треба поверити мајци. Наиме, најбољи интерес детета којим је суд дужан да се руководи у спору за заштиту права детета (члан 266. став 1. Породичног закона, члан 3. Конвенције о правима детета) је правни стандард који чини неколико елемената процене: узраст и пол детета, његове жеље и осећања с обзиром на узраст и зрелост, потребе за васпитањем и способностима родитеља да задовољи утврђене потребе детета. Суд је дужан да мишљењу детета посвети дужну пажњу у складу са годинама и зрелошћу детета (члан 63. став 3. и члан 266. став 3. тачка 2. Породичног закона, члан 12. и 13. Конвенције о правима детета),

али суд није дужан да уважи мишљење детета ако то није у његовом најбољем интересу.

У конкретном случају, у извештајима стручних установа је посебно истакнут и апострофиран интерес деце да живе заједно, како се партнерски конфликт не би преливао у однос између дечака, као што је сада случај. Потребно је да се однос између браће поново успостави, што препознаје и ревизија. Имајући у виду да је услед поремећених партнерских односа дубоко поремећен и однос између браће, имајући у виду њихов узраст (12 и 14 година), који указује на хитност успостављања складних односа, правилно је ова околност стављена у центар њиховог најбољег интереса, па имајући у виду да психолошко психијатријска експлорација даје предност мајци, иако не оспорава родитељски потенцијал оца, правилно је одлучено о вршењу родитељског права.

У погледу одлуке о издржавању, ревизија се позива на наводе жалбе, који су правилно оцењени као неосновани од стране другостепеног суда. Правилно су нижестепени судови применили члан 160. Породичног закона и правилно ценили потребе повериоца и могућности дужника издржавања, имајући у виду минималну суму издржавања (24.911,00 динара), водећи рачуна да тужиља посебан допринос издржавању даје свакодневном бригом о деци, правилно обавезали туженог да издржавању деце доприноси са по 10.000,00 динара, укупно 20.000,00 динара. Одлука о одржавању личних односа се посебно не оспорава наводима ревизије.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић